1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
"SVOBODA", 81-83 GRAND ST.
JERSEY CITY 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 83. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 3-го ТРАВНЯ 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 3, 1963 No. 83. VOL. LXX.

СЕНАТ СХВАЛИВ БЮДЖЕТ НА ПУБЛІЧНІ РОБОТИ

ПІВДЕННІ ДЕМОКРАТИ ПІДТРИМУЮТЬ УРЯД В БОРОТЬБІ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ

Вашингтон. — 1-го травня демократична більшість в Сенаті відкинула пропозицію республіканців зменшити на $200 000 000 суму $450 000 000, яку уряд призначив на публічні роботи, щоб зменшити число безробітних. Пропозицію цю вносив сенатор-республіканець Леверет Солтонстол із Массачуссетс, і її демократи відкинули більшістю 60-ох до 26-ох голосів. Після того демократи поставили на вирішення суми $1 488 683 841, яку має затвердити Конгрес на видатки ще в цьому році, що закінчиться 30-го червня цього року. Цю справу мала б вже вирішити спільна конференція, складена з сенаторів і конгресменів, яка має узгіднити різниці між законопроєктами обох Палат. Республіканці вибрали собі на економічну атаку проти уряду другу частину урядового проєкту з минулого року. Тоді Конгрес признав був на публічні роботи суму $900 000 000, але в цьому фінансовому році дозволив видати тільки $400 000 000. Коли в січні цього року почав працювати 88-ий Конгрес, Президент просив про дозвіл видати решту з минулорічної суми — $500 000 000. 5-го квітня цього року Палатна Комісія Видатків відкинула була Президентів проєкт, але пізніше, 10-го квітня Палата дозволила видати на публічні роботи суму $450 000 000. Більшість в Палаті була 228 до 184-ох голосів. Сенатська Комісія Видатків прийняла ухвалену Палатою суму, а тепер схвалив її Сенат проти республіканської опозиції. Преса підкреслює непослідовність республіканських сенаторів, які були проти федеральних фондів на публічні роботи, такі як каналізація міст і будова шпиталів. Ці роботи дадуть працю безробітним. Одночасно республіканці критикують демократичний уряд за те, що допустив до великого числа безробітних. Оцю неконсеквентність зрозуміли і деякі республіканські сенатори і 7-ох з них голосували за демократичну пропозицію. Зате впадає в вічі, , що південні демократи голосували разом із північними колегами, покинувшу республіканської опозиції. Південні демократи голосували тепер за схвалення фондів на публічні роботи тому, що ті роботи мали б відбуватися в більшості в південних стейтах. Подрібний вислід голосування був такий: За ухвалення фондів на публічні роботи — 53 демократи і 7 республіканців; проти —21 республіканців і 5 демократів.

Стівен Смит має керувати в 1964 році кампанією для перевибору Кеннеді на президента

Вашингтон. — Співробітник „Ню Йорк Таймс-у" Том Вікер довідується з певних кол, що стоять близько Білого Дому, що вже майже певним є те, що кампанію для перевибору Кеннеді на президента в найближчому році очолюватиме Президентів шваґер Стівен Смит. Це буде одна і найважливіша зміна в тій дружині, яка в 1960-му році вела кампанію за вибір Джана Ф. Кеннеді на президента ЗДА. Тоді очолював кампанію Президентів брат, теперішній головний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді. Джан М. Бейлі і надалі очолюватиме Демократичний Крайовий Комітет. Окремий асистент Президента в конґресових справах Лоренс Ф. О'Брасн наглядатиме над працею виборчого механізму. Кеннет О'Доннел, який є секретарем Президента, буде керувати подорожами тих, що виголошуватимуть промови. Вони обидва виконували ті самі функції в 1960-му році. Не передбачається довша виборча кампанія. Конвенція може відбутися в Шикаґо, Атлянтик Сиmi або в Маямі Біч на Флориді, місце ще не вирішене.

Стейт Ню Гемпшир ухвалив закон про стейтову льотерію

Конкорд, Ню Гемпшир. — 30-го квітня губернатор Джан В. Кінґ підписав закон про організацію стейтової льотерії, яку вестиме стейт, і прибутки з неї будуть призначені на стейтові цілі, головним чином на шкільництво. Це буде перша законно ведена льотерія в цій країні від 1884-го року. Губернатор Кінґ заявив, після підписання цього закону, що і Леґіслятура і він, як виконна влада в стейті, мусять дбати про те, щоб ця перша стейтова льотерія була ведена чесно, для вдоволення клієнтів і згідно з законами ЗДА. Губернатор заявив, що його представники конферували з представниками Департаменту Справедливости і обговорили всю справу так, що не може бути найменшого страху, щоб могли бути якінебудь незаконності при продажу льосів мешканцям стейту Ню Гемпшир або і немешканцям.

● **Українська Вільна Академія Наук у ЗДА** влаштовує Виставку картин Петра Холодного (мол.). Відкриття виставки відбудеться в суботу 4-го травня 1963 року о 6-ій год. веч. в будинку Академії, 206 Вест 100 ву., Н. Й. Виставка буде відкрита щоденно до 31 травня ц. р., крім неділь, від 5-ої до 7-ої год. веч.

В АМЕРИЦІ

● **З бюра Світової Виставки** в Ню Йорку в 1964-1965 роках повідомляють, що там будується павільйон ЗДА, який коштуватиме 17 мільйонів дол., і який буде славою для цієї країни на цій міжнародній імпрезі. Павільйон ЗДА на Виставці в Брюсселі коштував 13 мільйонів долярів.

● **З Білого Дому** повідомляють, що президент Кеннеді поїде до Італії в ділових справах, але він зустрінеться з прем'єром Амінторе Фанфані не в Римі, тільки в якомусь іншому місті, можливо, що в Міляні. Президент виїде до Европи на 8 днів, і першого його візитою буде побут в Італії. Це не буде офіційна державна візита американського Президента бо пані Кеннеді не зможе їхати з огляду на свою вагітність.

● **Сенатор Гаррі Ф. Бирд** стверджує, що в березні цього року число федеральних урядовців становило 2,485.738 осіб, а в лютому — 2,483.511.

● **Американський Залізний і Сталевий Інститут** стверджує, що це вже 13-ий тиждень збільшується продукція сталі і становила в попередньому тижні 2,548.000 тонн, на 1.1 відсотка більше, як в тижні, що був передтим.

● Президент Кеннеді закликає кожну американську родину купувати урядові бонди під час тижня, що почався 1-го травня, в якому ведеться кампанія за те, щоб купувати ці бонди оборони.

● **Канадійський прем'єр** Лестер Б. Пірсон заявив, що спільна безпека дає найсильнішу надію людям на мир у світі. Пірсон заявив, що він підтримуватиме ті країни, які є за збірну безпеку, а не ті, які йдуть самопас.

● **Провідники обидвох партій** погоджуються в тому, що цього року немає в Конґресі такої співпраці між республіканцями і південними демократами, як це було минулого року.

КНЯГИНЯ ЛЮКСЕМБУРҐУ В БІЛОМУ ДОМІ

Велика княгиня Люксембурґу Шарльота (зліва) перед прийняттям, влаштованим на її честь в Білому Домі. З правого боку від през. Кеннеді його сестра Юніс Шрайвер.

Міні оскаржує ген. Клея в неприхильності до справи закордонної допомоги

Вашингтон. — Голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Орґанізацій Джордж Міні оскаржує генерала Л. Д. Клея в „повній неприхильності" до американської допомоги закордонним державам. Міні був членом окремої Комісії, яку очолював емеритований генерал Клей. Ця Комісія здала звіт президентові Кеннеді, в якому рекомендує поменшити запропоновану урядом суму на закордонну допомогу на $500 000 000. Пізніше ген. Клей заявив у Конґресі, що він рекомендує Конґресові зменшити закордонну допомогу на ще дальших $300 000 000. Міні є проти зменшування закордонної допомоги, бо гадає, що запропоновану Президентом суму треба б ще збільшити. Конґресмен республіканець Роберт Беррі оскаржує Міні в нетактовності у відношенні до ген. Клея. Але Міні твердить, що справа не в подробицях, але важливим є те, що ЗДА повинні допомагати народам, які тієї допомоги потребують, щоб здобути вищу життьову стопу, та щоб не попасти під вплив комуністичної пропаґанди, яка має успіхи власне серед найбідніших.

Розенман остерігає проти загального страйку залізничників

Ню Йорк. — Голова Президентської Ради в справі спору між залізничниками і залізницями Семюен І. Розенман остерігає проти можливости загального страйку залізничників, якщо суспільність наперед не займе становища проти такого страйку та не заявить, що вона не підтримуватиме страйкарів. Розенман, колишній суддя, сказав, що можна підтримувати страйк тим способом, що виявлятиметься повну байдужість до нього. Президентська Рада давніше працювала в Шикаґо, а тепер вона перенеслася до Ню Йорку, і буде конферувати з представниками п'ятьох залізничних спілок та з власниками залізничних ліній. До 11-го травня Рада має предложити звіт Президентові. Коли б не прийшло до порозуміння в справі нового контракту про працю і про новий реґулямін праці, то страйк на залізниці міг би вже початися 11-го червня. Але спілки залізничників досі не визначили терміну, коли мав би початися страйк.

Ромні є аспірантом на кандидата в 1964 році

Вашингтон. — Мишиґенський губернатор Джордж Ромні публічно заявив, що він не буде кандидувати на президента в найближчому році, але його приятелі, — колишні співробітники президента Айзенгавера, починають вести акцію, яка свідчить про те, що Ромні таки буде старатися про номінацію на республіканського кандидата в 1964-му році. До тих приятелів треба зарахувати колишнього голову Республіканського Крайового Комітету Лінарда В. Голла, і голову республіканського фінансового комітету Кліфорда Фолджера. Вони обидва разом із визначною республіканкою пані Віллард Марріот запросили губернатора Ромні на прийняття, яке має відбутися в домі пані Марріот, і де мають бути присутні коло 300 гостей. На цьому прийнятті в дні 2-го травня мають видвигати Ромні як майбутнього кандидата на президента від Республіканської партії. Дехто гадає, що це є маневрування деяких республіканських політиків, які хотіли б мати третього кандидата, що міг би бути тим, який був би сприйнятливий на номінаційній конвенції, коли б не могли здобути більшости Рокефеллер і Ґолдвотер. Пані Марріот є гарячою прихильницею губернатора Ромні. Колишній президент Айзенгавер має також цікавитися цією справою.

Проф. д-р Микола Величківський говоритиме про часи німецької окупації в Україні в 1941-44 роках

Ню Йорк. — В суботу, 4-го травня ц. р. Історично - Філософічна Секція Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА влаштовує в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку — Наукову Конференцію, на якій проф. д-р Микола Величківський виголосить доповідь про часи німецької окупації України 1941-44 рр. Преleґент, як наочний свідок тих подій, говоритиме про ситуацію на Україні перед приходом німців, про прибуття німців до Києва, про створення Української Національної Ради та перше ставлення окупанта до УНРади, про розбудову громадсько - політичного життя та німецький терор у відношенні до українців. Доповідь буде ілюстрована численними документами, які прелеґент зберіг в своєму архіві. Конференція, яка є призначена для ширшого громадянства, почнеться в годині 6-ій вечером; проводитиме нею проф. д-р В. Дениик.

Черчил вже не кандидує

Лондон. — Сер Винстон Черчил повідомив тут 1-го травня, що він уже не буде більше кандидувати на посла до парляменту, мотивуючи це тим, що зломана минулого року нога зменшила його можливість свобідно. рухатись Тим самим, після найближчих англійських виборів, які повинні б відбутися до жовтня наступного, 1964-го року, закінчиться політична кар'єра визнаного вже за його життя найбільшого державного мужа Англії. Черчил має тепер 88 років і хоч він не є найстаршим віком членом англійського парляменту, то він є найстаршим своєю безперервною службою в Палаті Громад, до якої він уперше був обраний в 1900 році.

Сер Винстон Черчилл

ЗДА вважають, що воєнна криза в Ляосі минає

Вашингтон. — Коментуючи теперішню ситуацію в Ляосі, американські урядові кола, які донедавна були затривожені загостренням взаємин між комуністами і невтралістами, вважають, що воєнна криза в Ляосі минається і що там утримається коаліційний уряд. Згідно із переконаннями представників Державного Департаменту ЗДА, дальша боротьба за супрематію між супротивними силами в Ляосі буде відбуватися на політичному, а не мілітарному полі. Зокрема позитивним фактом є те, що невтралісти виявили готовість протиставитися комуністичному натискові і з другого боку теж те, що комуністична аґресія зблизила до себе невтралістів і правих націоналістів, очолюваних генералом Фумі Носаваною. Воєнні операції в Ляосі закінчилися фактично вже в суботу 27-го квітня. Деяке занепокоєння викликає тільки поведінка представників комуністичної Польщі в перемирній ляоській міжнародній комісії, які не хочуть співпрацювати з канадійськими й індійськими делеґаціями в цій комісії в їх зусиллях встановити обсерваційні станиці на теренах загрожених воєнними діями .

В Німеччині почався страйк у металевій індустрії

Бонн. — В середу 1-го травня припинилася продукція в більшості заводів металу, як 320.000 робітників цієї індустрії вийшли на страйк. В найближчу суботу страйк має бути поширений на південні провінції та охопить разом понад 1.000 фабрик. Причиною страйку є вимога більшої заробітної платні, яка тепер там виносить рівновартість 135 амер. долярів місячно. З уваги на те, що теперішній страйк припиняє постачання матеріялів для фабрик обробки металу, цілий ряд цих фабрик заповіли вже примусове припинення праці. В загальному теперішній страйк охопить приблизно 1,200,000 робітників.

ЗДА припинили фінансову допомогу Кубинській Революційній Раді

Маямі, Флорида. — Уряд ЗДА припинив видавати допомогу Кубинській Революційній Раді, яка діяла від квітня 1961-го року, значить від того часу, коли відбувалася висадка кубинських патріотів на Кубі, щоб зліквідувати комуністичний режим Кастра. Кубинська Революційна Рада уважала себе організацією, що об'єднує коло 200 000 кубинських втікачів у ЗДА. Голова цієї Ради д-р Хозе Міро Кардона недавно оскаржив був президента Кеннеді в тому, що не дотримав слова і не перевів обіцяної атаки на Кубу. Представник ЗДА заперечив це твердження д-ра Кардони, який зрезиґнував із становища голови в Раді. В дійсності кубинські втікачі є розбиті на численні політичні групи. Представник американського уряду генеральний прокуратор Роберт Ф. Кеннеді закликав втікачів до об'єднання, але до цього не дійшло. Д-р Кардона виїхав із ЗДА, один кубинський політик заявив, що всі втікачі є об'єднані, бо всі є проти комунізму і проти Кастра.

Департамент торгівлі заохочує туристику до ЗДА

Ню Йорк. — У вівторок 30-го квітня Департамент Торгівлі влаштував тут окрему конференцію для чужомовної преси, інформуючи її представників про ведену тепер урядом і приватними аґенціями кампанію „Відвідуйте ЗДА" для збільшення туристики з чужих країн. Конференцію вів Войт Гілмор ,директор туристичної служби в Департаменті Торгівлі. На початку своїх завваг він підкреслив важливість американської чужомовної преси в поодиноких ділянках та в загальному житті і розвитку країни. В Америці є сьогодні понад 80 чужомовних періодиків, які обслуговують понад 20 мільйонів читачів. В. Гілмор вважає, що ця преса може мати також поважний вплив на збільшення туристичного руху в Америці. Характеристикою теперішнього туристичного руху в Америці може послужити факт, щщо туристи з Америки до інших країн видали в минулому році понад два більйони долярів, а туристи з усіх країн до Америки не витратили навіть половини цієї суми. Для збільшення і поширення туристики в Америці Торговельний Департамент та туристичні аґенції опрацювали спеціяльні пляни справді дешевих відвідин в ЗДА, бо коштом приблизно одного доляра денно. В. Гілмор вважає, що як американська чужомовна преса може мати поважний вплив на збільшення туристичного руху до ЗДА, так поодинокі національні групи в ЗДА та їх організації можуть причинитися до того щоб зробити Америку ще більш атракційною для чужих туристів. „Свободу" на цій конференції, в якій взяло участь понад 50 редакторів, заступав ред. Вол. Душник.

Українська хроніка

● **З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку** повідомляють, що в п'ятницю 3 травня ц.р. в приміщенні клюбу відбудеться вечір з нагоди появи „Книги спостережень" відомого українського поета Євгена Маланюка. У програмі вечора: Олександер Семененко — про автора і про книжку, Марія Цісик — відіграння творів Шопена і Дебюссі, Євген Маланюк „На пограниччі поезії і музики — Шевченко і Лисенко". Марія Глуха — читання уривків з „Книги спостережень". Початок о год. 8-ій веч.

ФРАНЦІЯ БУДУЄ НА ПАЦИФІКУ БАЗУ ДЛЯ АТОМОВИХ ПРОБ

Париж. — Французька Пресова Аґенція офіціяльно повідомила, що французький уряд заплянував побудувати на Пацифіку базу для пробних атомових і водневих експльозій. Досі на Пацифіку випробовували свою атомову зброю ЗДА і Британія, а Франція обмежила кілька своїх пробних атомових експльозій до Сагари, але тепер уряди Альжиру та інших африканських країн протестують проти продовжування таких проб. Французька база для атомових випробувань — згідно з повідомленням генерала Жана Тирі, команданта французьких атомових випробувань — мала б бути збудована в районі островів Таїті. В повідомленні сказано, що тільки океанічні обширі можуть дати базу для переведення відповідних випробувань. З цього робиться висновок, що Франція плянує випробовувати не тільки атомову, але й водневу зброю, продукцію якої передбачається на 1969-1970 рік. База для експльозій, при будові якої працюватиме дві до три тисячі робітників, включатиме також летовище і вона має тепер першенство у французьких урядових плянах. В дипломатичних колах звертається увагу на цілий ряд дипломатичних, політичних і військових комплікацій, що їх викликує рішення Франції розбудовувати власну атомову зброю та поширити її також на водневу зброю. Франція рішилася на такий розвиток не тільки без порозуміння, але й проти виразних застережень з боку ЗДА, які мали бажання обмежити продукцію такої зброї, забезпечуючи альянтів атомовою зброєю своєї власної продукції. Франція вже раніше дала виразно до зрозуміння, що вона хоче сама бути атомовою великодержавою .також і в цьому відношенні незалежною ні від кого іншого.

Комунокитайці обвинувачують невідомий підводний човен в затопленні їх корабля

Токіо. — На Жовтому морі затонув у середу 1 травня ц. р. з невідомих причин комуно - китайський вантажний корабель „Яе Сін Го", що плив із Тсінґтаою в Китаю до японської пристані Моджі з вантажем збіжжя. Члени врятованої залоги твердять, що цей 11.482-тонновий корабель був затоплений торпедами, випущеними з невідомого підводного човна і натякають, що це був правдоподібно човен ЗДА або націоналістичного Китаю. Представники японської Аґенції безпеки морського плавання висловлюють сумнів в ці комунокитайські твердження і заявляють, що комунокитайський корабель затонув внаслідок зудару з підводними скелями або наїзду на пливучу бомбу. Речники командування американської фльоти в Японії заявили, що ЗДА не мають ніяких підводних човнів в цій області. Вони виключають, щоб комунокитайський корабель був затоплений американськими торпедами. З другого боку вони ствердили, що Націоналістичний Китай не диспонує ніякими підводними човнами. „Яе Сін Го" був першим комунокитайським кораблем, висланим в торговельній місії до Японії. Його залога складалася із 59 осіб і вона вся врятована японськими риболовними суднами, що перебували поблизу місця затоплення — на Жовтому морі, яких 120 миль на південь від Кореї.

Президент Пакістану не взяв участи у відкритті конференції ЦЕНТО

Карачі, Пакістан. — У відкритті конференції міністрів закордонних справ Організації Центрального Пакту ЦЕНТО, що відбулося у вівторок дня 30 квітня ц. р., прочитано послання президента Пакістану Мохаммада Аюба Хана, в якому він висловив незадоволення Пакістану сучасним станом взаємовідносин між членами цього пакту. У зв'язку з цим в політичних колах підкреслюють факт відсутности самого президента на відкритті названої конференції і трактують це, як демонстрацію Пакістану проти Індії, зокрема проти озброєння Індії західніми державами. Прочитав послання президента Мохаммада Аюба Хана пакістанський міністер закордонних справ Зульфікар Алі Бутто. Вже на першій сесії цієї конференції відбулася дискусія в цій справі між представниками ЗДА і Великої Британії з одного боку і Пакістану з другого. Державний секретар ЗДА Дін Раск і міністер закордонних справ Великої Британії Данкен Сандіс, які беруть участь в конференції держав ЦЕНТО, ведуть заходи для полагоди наявного між Індією і Пакістаном спору, що виявився особливо ж в справі Кашміру. Якщо ж іде про збройну допомогу для Індії, то Раск заявив, що Америка помагала й буде помагати усім жертвам аґресії. Під час закритої сесії конференції представники Пакістану критикували гостро прихильне ставлення Індії до комуністичного світу.

У СВІТІ

● **Фонд „Живого Пам'ятника для Даґа Гаммершилда"**, генерального секретаря Об'єднаних Націй, що згинув разом з 15 іншими особами в летунській катастрофі в Африці 17 вересня 1961 р., зібрав в самій Америці 350,000 дол., з того 12,000 буквально центами.

● **У вівторок 30 квітня ц.р.** у Південному В'єтнамі комуністичні партизани зістрілили поблизу міста Кванґ Нґай один південнов'єтнамський гелікоптер і поранили п'ятьох американських військових дорадників, що їхали в ньому. В іншому місті на побережжі внаслідок розриву киненої комуністичним терористом бомби були поранені два американські військовики.

● **Американський уряд** передав Польщі звернення, щоб її представники, які входять до міжнародної Контрольної Комісії в Ляосі, співпрацювали з іншими членами цієї комісії над встановленням миру і стабілізацію внутрішнього положення в цій країні, де востаннє комуністи почали знову операції проти невтралістів.

● **Грецька королева Фредеріка і принцеса Ірена** подорожували під час останніх днів свого перебування в Англії в Лондоні під постійною поліційною охороною. Надано їм цю охорону після того, як комуністичні демонстранти потурбували приставленого до охорони королева і принцеси детектива Скотленд Ярду. У вівторок 30 квітня королева з принцесою від'їхали до Греції.

● **Конґолійський центральний уряд** усунув із праці в міністерстві інформації Катанґи офіційного представника президента Катанґи Моїсе Чомбе — бельгійця Роберта Даффе. Йому поставлено до вибору: або покинути Конґо, або перейти на працю в леопольдвільському музеї мистецтва. Водночас із цим усунено із міністерства інформації Катанґи ще п'ятьох інших бельгійців, прихильників Чомбе.

● **Національна Революційна Рада Сирії** повідомила, що незабаром відбудеться судовий процес проти 22 „ворогів народу", між ними теж і колишнього президента Назема-ель Кодзі і трьох колишніх сирійських прем'єрів. Обвинуваченим загрожує кара смерти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Під атомовим мечем Дамокля

Президент Джан Ф. Кеннеді, промовляючи 25-го вересня 1961-го року до Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, між іншим сказав: „Кожний чоловік, жінка і дитина живе сьогодні під атомовим мечем Дамокля, що висить на нитці, яка в кожній хвилині може бути перервана припадком, фальшивим обрахунком або божевіллям. Воєнне знаряддя мусить бути знищене, поки воно знищить нас".

Це не були пусті слова ані про страшний атомовий меч Дамокля, ані про потребу усунути його, поки він впаде на людські голови. Короткий огляд цієї проблеми може це потвердити.

Видатки на зброєння займають тепер перше місце в бюджетах усіх країн. Коли мова про ЗДА, то вони від часу закінчення другої світової війни по кінець 1962-го року видали на оборону $500 більйонів, отже приблизно по 30 більйонів річно, і більше, ніж половину всіх своїх федеральних видатків в тому часі. Подумати тільки, що можна було б зробити тільки за один більйон долярів для шкіл, доріг чи інших щоденних потреб!

Совєтський Союз не проголошує точних даних про свої видатки на зброєння, але вони, якщо враховувати невільничу працю мільйонів людей, напевно не менші, а куди більші.

Але це тільки один бік медалі. Другий бік — це справді вже космічна деструктивна сила, що зосереджується в тій зброї і що є — як сказав президент Кеннеді — страшним атомовим мечем Дамокля, який в кожній хвилині може впасти на людство і знищити його.

Справа з кожним роком погіршується в тому розумінні, що нищівна сила невпинно нагромаджується, а можливість її контролі рівночасно зменшується. ЗДА і СССР вже сьогодні не одинокі, що мають атомову зброю. А що буде завтра, коли її дістане в руки ще й червоний Китай?.

Америка, як перша і найбільша атомова потуга, найкраще здає собі справу із загрозливої ситуації і наймудріше в цій справі поступає. Всупереч заляканим душам, що воліли б бути навіть „червоними, але живими", Америка протиставляє комуністичному атомовому теророві не тільки щораз зростаючу власну атомову могутність, але й виразно виявлену недавно готовість цю могутність у потребі використати. Одне і друге спам'ятало атомових терористів у Кремлі, але чи надовго?

Маючи це на увазі, ЗДА уживають всіх можливих заходів, щоб усунути або бодай зменшити атомовий терор для світу. В тій цілі й створено окрему Агенцію Контролі Зброї і Роззброєння. Жадна інша країна не має такої окремої установи. Ціль цієї агенції — причинитися до звільнення світу від постійної загрози воєнного знищення, підпорядкувати силу законові і довести до того, щоб міжнародні суперечності полагоджувано при конференційних столах, а не на полі бою. Проте, цього не можна досягнути політикою „миру за всяку ціну", і це визнає згадана агенція, що затруднює 150 кваліфікованих урядовців і розпоряджає річним бюджетом в сумі шістьох з половиною мільйонів долярів.

Цілі і завдання цієї агенції, як і її праця та дотеперішні результати, були предметом окремої уваги на недавній конференції у Вашингтоні, що її влаштував Державний Департамент для редакторів і радіокоментаторів. Досі праця цієї установи ще не мала значних успіхів, бо й не може мати їх, мавши за контрагента комуністичних агресорів. Але вже самий факт, що така установа існує і працює, дає бодай якусь надію, що атомовий меч Дамокля може бути усунений і людство врятоване.

Вибори в Італії

Якщо брати до уваги тільки цифри, то вислід виборів в Італії можна трактувати, як деяку перемогу комуністичної партії і поразку центрових партій, репрезентованих найбільшою з них, провідною в дотеперішній урядовій коаліції — Християнськими Демократами. Згідно з опублікованими даними про вислід виборів до парляменту, комуністична партія Італії здобула 1 059 000 додаткових голосів і 25 мандатів, збільшуючи кількість своїх голосів з 22.7 до 25.3%. Збільшила кількість здобутих у цих виборах голосів і партія П'єтра Ненні, так званих вокрилових соціялістів, здобувши 45 000 голосів і один мандат більше, як у попередніх виборах, але ця партія деколи співпрацювала з Християнськими Демократами і тому зараховувати її до прокомуністичного табору не можна. Числова перемога комуністів визначає лише деякий зворот наліво в італійській політичній констеляції, зрівноважений, з другого боку, подібним зворотом направо, що виявився у перемозі італійських лібералів: кількість поданих за них голосів подвоїлася з 3.5 до 7%, що дало їм на 1 095 000 голосів більше, як у попередніх виборах. Разом з цим треба зазначити порівняльно велику вагу італійських неофашистів, які здобули 1 569 202 голоси і 42 мандати в палаті послів і в сенаті.

Не зважаючи на ці цифрові успіхи лівих і правих партій, провідна італійська партія Християнських Демократів, очолювана прем'єром Амінторе Фанфані, втримала становище найбільшої і провідної також в майбутній урядовій коаліції партії. У порівнянні з виборами 1958-го року кількість голосів, відданих за Християнських Демократів, зменшилася на 757 000, відсотково з 42.4 до 38.3%, і вони втратили 13 місць у палаті послів. Проте, у коаліції з Демократичними Соціялістами й Республіканцями і рахуючи на абстиненцію лівокрилових соціялістів під час парляментарного голосування, Християнські Демократи матимуть у парляменті більшість і далі творитимуть уряд, тим більше, що друга з цих коаліційних партій — Демократичні Соціялісти — збільшили кількість здобутих голосів на 529 000.

Комуністична і прокомуністична преса представляє вислід виборів, як „велетенську перемогу" комуністів, не зважаючи на те, що комуністична партія не може й думати, навіть в коаліції з іншими партіями, про провідну участь в італійському державному житті. Уже й тепер комуністи домагаються голосу в справі творення нового італійського уряду і навіть зміни усього досі прозахідного напрямку італійської політики. Проте, Християнські Демократи і їх провідник Амінторе Фанфані трактують вислід виборів, як вотум довір'я до здійснюваної ними політики, і заявляють, що вони, як партія більшости, рішені очолювати далі уряд і гарантувати Італії свободу, поступ і безпеку.

Причини збільшення комуністичних голосів треба шукати, як і досі, в соціяльному незадоволенні широких мас італійського населення. Не зважаючи на видатну господарську поправу, зокрема на розвиток і широку розбудову індустрії і на участь Італії в Европейській Економічній Спільноті, широкі маси народу ще не мають можливости жити в добробуті і підвищувати свій життьовий стандарт. Використовуючи це, комуністи здобувають голоси своєю демагогічною агітацією, підтримуваною експозитурами міжнародного комуністичого руху. Однак, якщо порівнювати з першими повоєнними роками, в Італії помітний постійний занепад впливів комуністичної партії. До тієї ролі, що її відігравали італійські комуністи колись, сьогоднішній італійській комуністичній партії далеко.

Проф. д-р Юрій Шумовський

НАРОДИ АФРИКИ ТА ЇХ БОРОТЬБА ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

(3)

Колоніяльні уряди виїхали до метрополії, окупаційні війська, поліція, адміністрація були замінені муринами, і представники новостворених держав Африки з'явились на світовій арені, в Об'єднаних Націях, де зайняли рівнорядні місця з представниками інших народів світу.

Народи Африки на арені Об'єднаних Націй

Після другої світової війни, коли створилась організація Об'єднаних Націй, почали входити до неї одна по одній різні країни світу, малі й великі, країни з давно вже эформленим державним устроєм і країни новопосталі.

Друга світова війна змусила Англію і Францію переглянути свою політику щодо колоніяльних народів. Як одна, так і друга, широко користувались під час війни людьми та економічними багатствами своїх колоній. Тому уряди цих держав стали вже тоді полегшувати утиск та лагідніше відноситись до колоніяльних народів. Однак, цього було замало.

Колоніяльні народи вже тоді відчули критичну ситуацію своїх окупантів на тлі світової кризи, і зрозуміли, що настав для них час скористати з такого положення. Їх прагнення до волі, до самостійности зростало щораз більше. На „поміч" їм прийшов комуністичний світ на чолі із СССР, який знає, на що треба вдарити, щоб знесилити своїх противників. У різний спосіб, під рязною формою стала напливати до колоніяльних країн пропаганда спочатку національного, а пізніше й чисто комуністичного змісту. Колоніяльні держави змушені були робити всякі полегші поневоленим народам, а то й творити із своїх колоній нові самостійні держави в Африці, Азії та Океанії. Посли, амбасадори та делегати новопосталих держав поїхали до всіх країн світу, а також зайняли відповідні місця в організації Об'єднаних Націй.

Тим часом у країнах комуністичного бльоку, а передусім в СССР, у стані колоніяльного поневолення перебувають ще десятки мільйонів людей. В такому стані перебувають по цей день Україна, Білорусь, кавказькі і балтійські країни, так звані країни - сателіти. Москва кричить про залишки колоніялізму і про окупаційні уряди в Африці, Азії та Океанії, а сама у так званому Совєтському Союзі накидає свою волю і систему правління народам старовинної культури, жорстоко експлуатуючи їх і їхні природні багатства в ім'я комунізму. Одною рукою вона „визволяє", а другою тримає народи у своїй в'язниці та ще й заповідає опанування всього світу комуністичною диктатурою.

Останнім часом на світовій мапі з'явилось тридцять нових самостійних країн: Альжир, Вісна Волята, Габон, Гана, Ґвінея, Дагомея, Камерун, Конґо, Лібія, Ліберія, Мадагаскар, Малі, Марокко, Мавританія, Нігер, Нігерія, Південна Африка, Руанда, Сенеґаль, Судан, Слоновий Берег, Танганьїка, Того, Туніс, Уганда, Чад, Центральна Африка й інші. Усі вони увійшли до ОН, і їх прапори повівають біля будинку цієї світової організації.

Визвольний рух охопив головним чином малі народи, племена та країни, які домагаються зайняти чи вже зайняли в ОН місця побіч із великими та могутніми державами. Так, наприклад, місто Аден з околицями, що налічує всього 600 000 населення, домагається повної незалежности і внесло про це заяву до ОН.

Кожний делеґат в ОН, що репрезентує навіть найменшу країну, має однакові права з делеґатами всіх інших країн. Здавалося б, це є ненормальне явище, але коли запізнатися ближче з делеґатами африканських країн, то це враження міняється. Серед представників африканських держав, переважно молодих людей є високоінтелігентні й талановиті дипломати. Деякі з них уже прославились, як добрі політики та адміністратори, і члени ОН видвинули їх на чолове становище в цій організації. Так, наприклад, представника держави Малі, Сарі Кулібалі, вибрано президентом Комітету Визволення Поневолених Народів. Бувши не раз на засіданнях цього Комітету, я мав нагоду з приємністю слухати промови п. Кулібалі та інших членів комітету

Сарі Кулібалі народився 1925-го року і по закінченні ліцею в м. Бамако працював як урядовець метеорологічного бюра. Після проголошення незалежности Малі він пройшовши курс дипломатії в Інституті політичних наук, був номінований на керівника Політичного відділу Міністерства закордонних справ. В 1961-му році Кулібалі став генеральним секретарем Міністерства закордонних справ, а в наступному, 1962-му році, був призначений екстраординарним амбасадором держави Малі.

Представники нових африканських країн виявляють добру орієнтацію в основних світових проблемах, уміння провадити засідання, толеранцію і тактовність. У своїй більшості є вони націоналістами і патріотами своїх країн. Вони не тільки обороняють інтереси своєї батьківщини, але й вимагають права на самостійність та волю для інших народів Африки, Азії і Океанії.

Дуже цікаві засідання відбулися недавно в Комітеті Визволення Поневолених Народів у справі Південної Родезії та Південно - Західньої Африки, народи яких домагаються: зміни сучасних колоніяльних урядів на місцеві національні; переведення вільних виборів під контролею ОН; виведення всіх колоніяльних військ і поліції; негайного звільнення всіх ув'язнених політичних і національних діячів.

Свої заяви африканські народи складають до комітету в письмовій формі чи безпосередньо через своїх посланців - представників.

В останньому часі на засіданнях комітету виступали представники політично - національної партії Південної Родезії та Південно - Західньої Африки, що спеціяльно приїхали до ОН домагатись прав та волі для свого народу. Від імени родезійської політичної партії „Запу" прибув делеґат Нкомо, а від імени Південно - Західнього Африканського Національного Союзу — Козанґуїзі; о. Маркус Купер виступав як лідер політичної партії тієї країни.

Всі вони, крім добре обґрунтованих меморандумів, привезли багато документів, що детально насвітлюють положення місцевого населення, політичний і моральний стан своїх країн, деспотичне відношення колоніяльних урядів до підлеглих їм народів, фізичні репресії, знущання та інше. Їх меморандуми добре й доцільно зложені. В них вони подають історичний та географічний опис своїх країн, їх економіку, опис жахливого життя абориґенів під колоніяльним правлінням, — всього того, що твориться в тій частині Африки.

Михайло Килимний

КРАЇНА З ВТРАЧЕНОЮ РІВНОВАГОЮ

Те, що протягом приблизно трьох років діється у Бразилії, становить собою часто загадку не тільки для чужинецьких спостерігачів, не тільки для загалу мешканців країни, а й для багатьох її провідних діячів. Тут мало не щотижня виникає якась голосна справа, про неї багато пишуть і говорять, чолові державні постаті обіцяють вжити рішучих заходів, але минає якийсь час і — все закінчується нічим. Зовсім не дивина в Бразилії почути від певного мірodaйного чинника заяву „найважливішого" характеру, просто комуністичну, а через кілька днів після того він говорить зовсім протилежне, і то не відкликуючи своїх попередніх слів. У закордонній політиці також — хитання і скоки в різні боки.

Усім ще в пам'яті той надзвичайний галас, який зчинився був у Бразилії у зв'язку із заявою американського посла Лінкольна Ґордона перед конгресовою Комісією ЗДА про просякання комуністичних елементів до бразилійського уряду. В розпалі того галасу міністер праці Альміно Альфонсо виголосив гостру протиамериканську промову, одночасно висловивши свої найбільші симпатії до Куби Фіделя Кастра та інших комуністичних країн. Після цього всі закиди в неправдивості свідчень Лінкольна Ґордона відразу відпали самі собою. Та на зміну їм прийшло щось інше.

Губернатор естада Ґванабара, Карльос Лясерда, по суті розігнав „Світовий конгрес симпатиків Куби" в Ріо де Жанейро. Бразилійські учасники цього конгресу зверталися до всього населення із закликом скинути „фашиста" й „диктатора" Карльоса Лясерду з губернаторського становища. Але все їхнє репетування залишилося „голосом вопіющого в пустині". Що більше, населення Ріо де Жанейро влаштувало масову демонстрацію із запевненням підтримки своєму губернаторові.

Проте, один чільний голос у тому ж Ріо де Жанейро таки заявився за „симпатиками Куби". Належав він не звичайному смертному, а... командувачеві І-ої військової округи генералові Освіно Феррейра Альвесу. На це негайно зареагував військовий міністер Амаврі Круель. Він сказав, що політичні заяви у війську може складати лише міністер, а не окремі генерали. Сам Круель висловився проти „лівих і правих екстремістів", за збереження в Бразилії демократичного ладу. Генерала Альвеса він спробував усунути з його посту командувача першої округи „за порушення субординації", але Альвес відмовився резиґнувати. Як писали тоді газети, якщо не над всією Бразилією, то над Ґванабарою нависла загроза запровадження стану облоги. Тоді президент республіки, Жвон Гулярт, на третій день Великодня запросив до себе на обід обох генералів, і — Амаврі Круель та Освіно Феррейра Альвес подали один одному руки й приобіцяли надалі спільно та дружньо діяти „для загального добра".

Під час конфлікту між цими військовиками губернатор Карльос Лясерда закинув урядові сприяння комуністам. Знову почалися ускладнення між федеральним урядом та губернатором Ґванабари. А недавно губернатор естада Сан Павльо, Адемар де Баррос, закликав губернаторів інших естад протидіяти реформам, що їх заплянував уряд президента Жвона Гулярта. Адемар де Баррос пропонує свій власний плян оздоровлення Бразилії. Губернатора Сан Павльо відразу підтримали губернатори естад Ґванабара, Ріо Гранде де Суль і ще кількох інших. За президентом висловився тільки губернатор естада Санта Катаріна, решта покищо зберігають мовчанку, не знаючи, до кого пристати.

Поза всяким сумнівом, Бразилія конче потребує реформ у всіх вирішальних ділянках: адміністративній, банковій, аґрарній, промисловій. І добре робить теперішній уряд, що звертає на це увагу. Але ті реформи мусять бути глибоко продумані й фахово обґрунтовані, щоб вони справді вийшли на користь країні, а не спричинили ще більшого безладдя й хаосу. На жаль, подані урядом проєкти деяких реформ, особливо аграрної виявились недоопрацьованими. І жадну з них парлямент не схвалив. Уряд опрацьовує тепер нові проєкти, теж саме роблять окремі партії. Тож про передбачені реформи можна сказати лише одне: потриває ще дуже багато часу, поки їх всебічно простудіюють і схвалять. Цілком слушно насувається питання: чи трирічний плян уряду матиме якусь чинність, чи йому доля прирекла залишитися тільки в сувоях паперу?

Бразилія має дістати від ЗДА велику фінансово - економічну допомогу. Але ЗДА не хочуть, щоб ця допомога пішла слідом за багатьма попередніми, тобто, попросту кажучи, на вітер. Про американські умови вже довідався широкий загал з промови амбасадора ЗДА Лінкольна Ґордона на сесії парляменту в естаді Серžіпе.

Лінкольн Ґордон, на початку свого виступу, подавши доволі докладну політичну характеристику комуністичного й вільного світу, переконливо доказав фальшивість теорії Карла Маркса в застосуванні до сучасної дійсности. Він сказав, що нормальний економічний розвиток країн вільного світу приводить до чимраз більшого народного добробуту і до чимраз ширшої участи робітників у прибутках підприємств, яких вони поступово стають співвласниками.

За залізною ж і бамбусовою заслонами — сказав Ґордон — відбувається еволюція зовсім іншого характеру: там життя народів дедалі гіршає, а монополістичний державний капіталізм дедалі зміцнюється.

ЗДА хочуть, щоб Бразилія вступила на шлях нормального економічного розвитку, щоб зростало її господарство, а одночасно підносився рівень матеріяльного забезпечення. Амбасадор підкреслив, що в Бразилії насамперед потрібно значно поліпшити сільське господарство, піднести продукцію електричної енергії, індустрії звернути пильну увагу на освіту і охорону здоров'я населення. В цій ділянці треба вкласти великі кошти, однак, перед тим слід засягнути думок та точних розрахунків фахівців - техніків, а потім зорганізувати суворий контролю над витрачанням коштів. Гроші з американської допомоги мусять піти тільки за призначенням. Лише за таких умов американський „Союз для Поступу" матиме в Бразилії успіх.

Зачувши про американську допомогу Бразилії, в Москві відразу помітно заворушились. З Кремлю неофіційно дали знати, що Москва теж готова прийти Бразилії з допомогою і, звичайно, на значно „догідніших умовах", ніж то пропонують ЗДА. Бразилійська преса широко повідомила про це, але тут стався справжній конфуз. Міністер фінансів Сантіяґо Дантас дав коротке пояснення кореспондентам, що покищо торгівля з СССР і ін. комуністичними країнами Бразилії, крім втрат, нічого не принесла. Така заява дуже зацікавила депутатів парляменту. На їхні наполегливі вимоги урядові чинники ствердили, що Москва за всю куплену в Бразилії каву... ще й досі нічого не заплатила. Отже, практично виходить, що Бразилія, яка перебуває у виїмково тяжкому фінансово - економічному положенні, кредитує СССР, замість діставати від нього допомогу.

А ще згодом прийшло до бразилійського уряду офіційне повідомлення з Москви, що в СССР нема споживачів на бразилійську каву, і тому совєтський уряд хоче перепродати її... для Куби. З цього приводу тепер відбуваються жваві переговори „за закритими дверми" між офіційними чинниками Бразилії та СССР.

Бразилія — країна з явно втраченою рівновагою. Це відчувається і у внутрішній, і в зовнішній політиці, і в економіці, і адміністрації. Відшукати потрібну рівновагу для такої величезної і малорозвиненої країни справа надзвичайно тяжка. Але позитивним є факт, що її вже почали шукати. А хто шукає, той має надії на кращі перспективи.

НЕ СТІЙ, МАТИ . . .

Не стій, мати, та й коло хати.
Не сій по каменю тієї м'яти.
Вже ж бо насіялась по зернині
В довгім житті, у малій хвилині.
І надивилась при рідній згубі,
Як сива зозуля на чорнім дубі.
Промітай доріжку, як є
потреба,
Відчиняй ворота у дзвони
неба,
Коли є турбота, коли скорбота
Йдуть сини до тебе, як вічна
рота.
Йдуть мореплавці і сівачі,
Під твоєю сльозою на кожнім
плечі,
Під благословенцями
голосистими,
Під твоїми долонями
росяшистими.
І легко синам ті шляхи
топтати,
І добре синам, як є рідна
мати!

А. МАЛИШКО

Іван Кедрин

УКРАЇНСТВО З ПЕРСПЕКТИВИ 45-РІЧЧЯ

(4)

Без власних сил свідомого своїх прав і цілей народу не може відродитись держава. Але й нема у вессвітній історії прецеденту, щоб постання якоїсь нової чи відродження колишньої держави сталося без відповідної міжнародної коньюнктури, яка полягає в тому, що котрась із сильних держав заінтересована в такому самостійницькому русі. Відомо теж, який величезний вплив може мати на духовість всього народу духова творчість еміґрації. Трагедією нашої еміґрації є те, що вона не видала з себе ні одного направду великого письменника чи мистця, такого, що здобув би собі міжнародне ім'я і став народнім провідником. Пригадаймо, яким щастям у нещасті поляків була їхня політична еміґрація після розподілів Польщі в другій половині 18-го сторіччя, коли то та еміґрація видала водночас Міцкевіча, Красінського і Словацького з усіма безсмертними їх творами, які для поляків стали полум'яними дороговказами, як „Ксенґі пєльґжимства польскеґо", „Небоска комедія", „Анґеллі" і інші, і звернули увагу всього культурного світу, знайшовши відразу перекладачів на всі західні мови.

Все ж знаємо вже, що навіть наша скромна культурна діяльність має поважний вплив на підсовєтську дійсність: видання української енциклопедії на еміґрації примусило большевиків видавати Українську Радянську Енциклопедію, видання українською еміґрацією ревеляцій про українську „розстріляну літературу" примусило до проголошування „реабілітацій" письменників, відкриття пам'ятника Шевченкові у Вінніпеґу та заходи щодо будови пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні заворушують різні кола і в Москві і в Україні. Відомо теж, що хоч щорічні маніфестації у Конґресі з нагоди 22 січня і так звані українські дні незалежности в різних містах та стейтах — це тільки успіхи нашої пропаганди, а не політики, це — події, які, хоч не мають ще ніякого впливу на американську закордонну політику, проте сердять Москву, як вияви українського активізму в Америці, і вони мусять різними щілинками доходити до відома земляків в Україні, викликаючи у них відповідні рефлексії.

Дійсність в Україні є для нас „великою невідомою". Багато з-посеред нас дивиться на підсовєтську Україну очима не тамошньої дійсности, якої не знаємо, а очима своїх бажань. Це дуже небезпечна забава. Маємо трагічний досвід такого самообману з років 1919-20, коли то Українська Галицька Армія разом із своїми політичними лідерами перейшла за Збруч. Вся галицька політична верхівка розгубилась тоді в наддніпрянській дійсності, не зрозумівши тамошньої революції та не зумівши через те знайти спільної мови з наддніпрянськими революційними будівничими рідної держави. Такі галичани, як я, які втекли з російських таборів полонених вже весною 1917 року, включилися цілком в тодішні революційні події в Україні і, так би мовити, „асимілювались" на Наддніпрянщині, дивились широкими з дива очима на галицьких політиків, які були цілком спантеличені, бо не знайшли Україну такою, якою уявляли собі в своїх наївно-романтичних мріях крізь окуляри австрійсько-галицького леґалізму і власного просвітянського патріотизму.

Коли ми ремствуємо нині, що на вулицях Києва, Полтави й Одеси лунає російська мова, то не забуваймо, що вона лунала також перед 1917 роком. Коли наші нинішні еміґранти в Америці мають прерізні претенсії до своїх земляків в Україні чи може занадто ідеалізують настрої українських мас, то в зустрічі з дійсністю вони можуть так само опинитись чужими, як чужими опинились галицькі патріоти, які прийшли в Наддніпрянську Україну в 1919 році. Додаймо ще й наше нинішнє партійне розпорошення з 11-ма партіями в Америці, які всі без винятку є плодами еміґраційного думання і відчування. Особисто я переконаний, що коли б нині провалився большевицький режим і українська політична еміґрація мала змогу вернутися в Україну, вона або не відіграла б там ніякої видатної ролі, або відіграла б ролю неґативну.

На поняття українства не складається тільки сама дійсність в Україні, і то тільки в рямцях українського етносу. Коли ми підходимо нині до українства, як до шансів України привернути втрачену державність, то мусимо враховувати й багато інших позицій. Дискусійною позицією є насильне реалізування соборности большевицькою окупацією також Галицької і Карпатської України. Особисто приєднуюся до теми історика Василя Кучабського, що бувають періоди в історії народу, коли кращим є поділ його території між різних займанців, як їхнє об'єднання. Історія об'єднання Італії та відродження Польщі доказує спасенність кількох займанщин. При всій немудрій польській національній політиці, в Західній Україні таки можна було плекати всеукраїнську державницьку політичну думку, і той стан був для комуністичної Росії так само грізний перед 1939 роком, як для царської Росії перед 1914. Тому обидві вони старалися цю загрозу зліквідувати реалізуванням програми „собіранія русских земель".

Нині ні на одному клаптику української землі не можна плекати вільної української політичної думки. Це завдання перейняла нова велика українська еміґрація. Чи й наскільки вона його виконує — це окрема тема, але нема ніякого сумніву, що вона таки становить поважну позицію в державницько-визвольних змаганнях України. Як наша еміґрація має виконувати свою ролю в рямцях української визвольної політики — це становить все ще тему спірну, дискусійну.

Частина політичних еміґрантів, до якої і я себе зараховую, стоїть на становищі, що еміґрація повинна показувати себе такою, якою не можуть показувати себе земляки під диктаторсько-авторитарною терористичною ворожою владою. Земляки мусять достосовуватись до кожночасної ситуації, до коливань національної політики окупантської влади і вживати пливкої тактики — підпільно-революційної і еволюційної з використовуванням усіх леґальних можливостей. Еміґрація ж повинна завжди бути принципово максималістичною в своїх вимогах і своєму ставленні до окупантської імперської влади. Це один погляд у дискусії, що не припиняється в наших рядах.

Другий визнає принцип, що треба достосовуватись також до кожночасної ситуації в Україні і поводитись так, щоб це приносило пільгу народові та, зокрема, щоб створювало міжнародно - правні прецеденси, корисні українській визвольній справі, з використовуванням існуючого правно-формального стану в Україні, себто використовуючи факти існування УССР і її перебування в Об'єднаних Націях. Як сказано, на цю тему ведеться спір, але обидві сторони, що заступають ці окремішні становища, визнають одностайно той самий принцип 4-го Універсалу, ту саму ціль, якою є демократична й дійсно, а не формально, ні від кого незалежна українська держава.

Марія Стефанів

ПАРК Т. ШЕВЧЕНКА В ПАССЕЙКУ, І ЯК ЙОГО ЗДОБУТО

У Шевченківському Році 1961 зродилася в проводі місцевого Відділу УККА думка увіковічнити нашого Кобзаря в Пассейку назвою вулиці його ім'ям. Цю думку, голова місцевого УККА, авторка допису, видвигнула на одному з засідань Відділу. Її плян прийнято, і після вступних приготувань в громаді, збирання підписів, роз'ясувальних розмов тощо — УККА звернувся в імені всієї української громади Пассейку до управи міста, предложивши їй підписи місцевих українських організацій і світських і церковних католицьких і православних ще і з підписами настоятелів згаданих обох парохій з проханням назвати одну вулицю громади ім'ям Т. Шевченка.

Зразу Управа міста прохання це відкинула як нереальне явище в Америці, а місцева преса її становище сильно скріпила в дусі невірної інтерпретації американізму. У відповідь громадській раді враз з місцевою пресою, Відділ УККА виступив із знаменною оборонною статтею у місцевому „Геральд Нюз" — пера своєї англомовної секретарки п-ні Наталії Мец і оживив приречену на нівець справу Шевченкового парку в Пассейку.

Пішли переговори між головою Відділу УККА і мейором міста, приятелем українців п. П. Демюром. З них виявилося, що перезвати котрусь із двох запропонованих УККА вулиць: цебто Говп Авеню або Президент Стріт, не можливо по причині високих видатків, зв'язаних із цією процедурою та певних гострих протестів громади, а особливо жителів в питання включених вулиць. Проти згаданих труднощів не вистачить, заявив мейор, аргументів, що при Товн Авеню примістилась українська православна церква, Український Народний Дім, Українська Централя, та багато українських родин як теж і у випадку Президент Стріті, де мають будувати українську католицьку церкву, де примістилась і українська парохіяльна школа, дім українських сестер - служебниць, як теж деяка кількість українських родин. Зате можливим буде, мабуть назвати котрийсь із міських парків ім'ям Т. Шевченка.

. І дійсно, у рік після цього, з нагоди упорядковання міських парків, референт цього питання п. Комісар Станек, теж наш приятель, повідомив нас про можливість придбати нам парк Шевченка і відбув з УККА в цій справі нараду. УККА з вдячністю прийняв його пропозицію і став пильно готовитись до участи в публічних мітінгах громадської старшини, на яких мало запасти рішення про наш парк. Перший мітінг, на якому громадська старшина одноголосно ухвалила Парк Шевченка, пройшов спокійно так само і другий. Зате на третьому і рішальному виступило проти нас сильна опозиція з приявної публіки, базуючи свій спротив на американському патріотизмі, мовляв, чи у нас нема своїх героїв, щоб аж ім'ям чужинця, українського патріота, називати частину нашого міста? Треба було публіку успокоїти, що міська рада якраз в дусі реального американського патріотизму і сучасних завдань американського народу й поступила, назвавши один із своїх парків ім'ям українського героя Т. Шевченка. Це завдання успішно виконав УККА, прибувши і на цей мітінг приготований. Обороняли наше становище студент Богдан Ничка, проф. А. Мец і Володимир Галагін, і мейор, комішенери блискучо обстояли своє рішення, доказом чого хай послужать слова комісара Станека, що сказав: „Шевченко був мабуть кращим американцем, як буть хто із нас, бо вже сто років тому боровся за принципи, в які ми сьогодні віримо". Опозиція вщухла і комішенери враз з мейором ще раз проголосували за парком. Задум, що ще в 1961 році був тільки сумнівним бажанням української громади, став реальністю. В Пассейку повстав парк Т. Шевченка. В ньому українська громада плянує поставити пам'ятник поета і зробити з цього місця культурний український куток.

Вістка про парк Шевченка сколихнула радісною хвилею всеньку нашу українську громаду і понеслася скрізь, де живуть українці, а спеціяльно живим способом з радіовисильні „Радіо Визволення" пішла і в Україну.

пішла і в Україну. У письмі з подякою, що його переслав УККА громаді Пассейку, звертається увагу його громадянству як раз на цей момент розголосу, що примножує і збільшує тільки славу Америці і її народові. При цьому не можна поминути й невідрадного явища про існування у Пассейку і округи, зрештою як і скрізь, свідомих чи несвідомих ігнорантів правдивого американізму, та явних ворогів волі українського народу з таборів загарбницьких імперіялізмів. Ці голоси виявили себе зараз після ухвали про наш парк у місцевому „Геральд Нюз" статтею „Американські патріоти втрачають назву парку в користь українського поета". Із цього часу, цебто початку лютого ц. р., по сьогодні не сходить наше питання із сторінок згаданого щоденника. Розтрясають його на всі лади, „всі американські язики". З них найголовніші, найкрикливіші, то голоси ворогів волі українського народу. З нашої сторони найбільше по шапці дістається всім отим завзятим неділимцям і їх підголоскам. В цій пресовій кампанії, якої ще ніколи тут не було, відчуваємо дуже дошкульно недостачу інтелігентних, свідомих і активних наших братів по крові, народженців Америки, які успішніше поборювали б ворогів наших і скоріше промощували б шлях нашим проблемам на американській землі. Про це свідчить у нашій громаді активність панства Андрія і Наталії Мец.

Наближається 1964-ий рік — 150-річчя уродин поета. Хай же з цієї нагоди кожна вільна українська громада на зразок Пассейку, подбає увіковічнити в себе ім'я Т. Шевченка, а в парі з тим розголошувати і здійснювати його святі ідеали.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Пане Редакторе:

У звідомленні про святкування 90-річчя НТШ в „Свободі" з 12 березня пропущено в розділі про конференцію представників регіональних комітетів представників двох регіональних комітетів: Чортківщини і Самбірщини. Я як голова Комісії Регіональних Дослідів, що саме скликала на конференцію представників регіональних комітетів, прохаю Вас ласкаво дати відмітку про пропущення через помилку представників Чортківщини і Самбірщини.

Д-р Василь Лев

На передодні вечора призначеного українським дітям

Була зима і було зимно, а все таки багато батьків з дітьми спішило до УНДому в Ню Йорку. Щож там мало відбутися? Чи може якась патріотична маніфестація, або академія? Ні! Це тільки вистава діточої опери М. Лисенка, „Коза Дереза" у виконанні дітей Укр. Музичного Інституту. От, подумала я, піду побачити і послухати тих дітей, що попри зайняття в школі, телевізію, кіна й інші розривки наших днів знаходять час на вивчування досить складної діточої опери М. Лисенка.

Заля УНДому була переповнена і оркестра, зложена з молоденьких музик, сиділа готова до виступу. Директор В. Цісик — музочний керівник цілої імпрези розпочав виставу коротким словом, в якому згадав про 50-ліття з дня смерти М. Лисенка, батька укр. музики, який залишив у спадщині укр. дітям між іншим і оперу „Коза Дереза". Укр. Музичний Інститут виставою цієї опери складає поклін своєму великому опікунові.

Під звуки оркестри розкрилася куртина. Я сиділа мов очарована! Це було щось виїмкове. Малі діти (9 до 12 років) виступали як справжні актори. Співали прекрасними чистими і сильними голосами, гладко і певно, як вишколені співаки, а діточий хор звучав відважно і дзвінко. Ціла опера ішла в ідеальній гармонії з оркестрою, яка ані разу не заглушила молоденьких співаків, під диригентурою директора В. Цісика. Публіка була захоплена. Старші громадяни обтирали сльози зворушення і радости, а діточі личка були розпалені захопленням і переживанням надзвичайної вистави. Я певна, що цей вечір залишить свою печать на ціле їхнє життя. Один зі старших громадян сказав до мене: „Це найкраща імпреза з усіх, які взагалі відбулися в Ню Йорку за час нашого тут побуту".

Коли я тепер прочитала про Вечір УМІ, присвячений українським дітям, в якому крім повторення „Кози Дерези" виступить студія мистецького слова О. Добровольської з рецитацією вимків безсмертного „Лиса Микити" І. Франка, а далі діточий хор і смичкова оркестра з прекрасними українськими піснями, я мусіла написати ці рядки. Між іншим Діточий хор і оркестра виступали в суботу на Весняним Літературно - Мистецькім Ярмарку і мали надзвичайний успіх.

Ця велика праця УМІ на найбільше важливім фронті — засівання в саму душу наших дітей любови до всього, що українське і гордости з приналежности до української нації, заслуговує на признання, подив і піддержку всіх, кому доля наших дітей лежить на серці.

До побачення на Вечері УМІ в Ню Йорку, присвяченому українським дітям. А. К.

Студійний День „Зарева" в Ню Йорку

(Присвячений сучасним молодим поетам в Україні)

21-го квітня в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку відбувся Студійний День „Зарева", присвячений сучасним молодим поетам в Україні.

Панна Маріянна Приходько, голова місцевої клітини „Зарева", відкрила „Студійний День" і попросила до слова Юрія Лавриненка - Дивнича.

Доповідь називалася „Молода ґенерація поетів в Україні" і була старанно опрацьована і цікава.

Доповідач говорив про сучасну молоду українську літературу та її творців — молодих літератів.

Починаючи від наймолодшої 17-літньої Світляни Йовенко, переходячи до Ірини Жиленко, доповідач підкреслив, що хоч ці три поети різняться дещо формою, то їх єднає суть і зміст, а що найважніше, їх єднає талант, що є помітний в кожнім їх вірші.

Більшої уваги присвятив доповідач Іванові Драчеві і Миколі Вінграновському, як і критикам Іванові Дзюбі та Іванові Сверстюкові.

Доповідь про характеристику сучасних молодих поетів в Україні виголосив Осип Зінкевич.

По доповіді відбулось читання творів молодих літератів, де виступали: Анна Процик, Орися Андрейко, Марія Годованець, Володим. Гнатюк, Зореслава Подубинська, Марко Царинник і Юрій Макуленко.

При кінці „Студійного Дня" відбувся „Мистецький Вечір", в якім взяли участь Ірина Кіпа — фортепіянове сольо, Ірина Демидович — деклямація, Юрій Савченко — скрипкове сольо, Анна Гасюк — деклямація і Юрій Савицький — фортепіянове сольо.

На нашу думку, це був один з найуспішніших Студійних Днів, аранжований студентськими силами, заля Літературно - Мистецького Клюбу була заповнена вщерть. Б. Г.

МИХАЙЛО ПІДЛУСЬКИЙ

(У річницю смерти)

Рік тому в Нюарку, Н. Дж., проживши 57 років, помер Михайло Підлуський уродженець Тисьмениці. „Сяньо" більшу частину свого свідомого життя провів у Богородчанах, де його батьки мали ресторан. Вихований у релігійно-національному дусі, молодий Підлуський поєднував у своєму характері вроджену делікатність та пошану супроти старших із суворою вимогливістю супроти молоді. Гасло: „Бог і Україна" — було виписане не в хаті, тільки в серці цієї людини праці, жертви й правопорядку. Не випадково завзятущого просвітянина й тіловиховника Богородчан постійно на допити тягали московські енкаведисти: від їхньої ліквідації в гарячий червень 1941 Махайла Підлуського спасля вірні богородчанські поля...

На еміграції автор цієї згадки зустрів „Сяня" в типовій для нього поставі: коли інші згаряли від страху перед насильною репатріяцією, він, із довіреним йому відділом молоді, спокійно садив квіти перед зальцбурзькою Легенер Казерне, що стала тимчасовим приютом для українських скитальців. В три місяці пізніше Підлуський збудував і до вжитку місцевому СТ „Україна" (пізніше: УСК) віддав гарний таборовий майдан.

1947 р. разом із родиною виїхав до ЗДА й поселився в Нюарку, Н. Дж. А на провесні минулого року — сумна вістка в часописі: Михайла Підлуського вже нема в живих... Живою лишиться тільки блаженна пам'ять про Нього, взірцевого громадянина — фронтовика.

О. Н.

Ніксон переноситься до Ню Йорку

Ню Йорк. — Тут появилася вістка, що колишній віцепрезидент Ричард М. Ніксон переноситься до Ню Йорку, де буде працювати в адвокатській фірмі Мадж Стерн Болдвін і Тедд при 20 Брод Стріт. Повідомлення про це мало б появитися 2-го травня від згаданої фірми. Ніксон від кількох днів перебуває в Ню Йорку і одна аґенція шукає для родини колишнього віце-президента відповідного дому. Журналісти не могли дістати потвердження цієї вістки від самого Ніксона, але його колишній пресовий секретар в 1960-му році Роберт Фінч із Лос Анджелесу заявив, що є можливе перенесення Ніксона до Ню Йорку.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 1-го травня 1963 р. по тяжкій недузі відійшов у Вічність, заосмотрений Найсвятішими Тайнами наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ТЕСТЬ

бл. п. БОРИС КУРКЧІ
(Олександер ХМИЛЬОВСЬКИЙ)

ПАНАХИДА відправиться в п'ятницю, 3-го травня 1963 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу, 4-го травня 1963 р. о год. 10-ій ранку на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
МАРІЯ — дружина
ОКСАНА, НАТАЛКА, ДАРКА, ЛЕСЯ — доньки
БОРИС — син
ЯРКО, ЗЕНКО, РОМКО — зяті

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої і незабутньої Приятельки

бл. п. Ірини з Паламарчуків ПИЗЮР

яка після важкої недуги упокоїлася в Бозі в місті St. Louis, Missouri, дня 8-го квітня на 41-ому році життя, складаємо 25 дол. на фонд будови української католицької церкви в Ґвелфі, Онт. (Канада), а важким бременем хреста прибитим мужеві й синкові Покійної пригадуємо Христові слова: Отче! да будет Воля Твоя!

Люївіл, Кентаки — Надія й Микола МОСТОВИЧ

Ділимося сумною вісткою з Українським Громадянством, що 1-го травня 1963 року відійшов у Вічність

Борис КУРКЧІ
(Олександер ХМИЛЬОВСЬКИЙ)

визначний член Організації Українських Націоналістів та член Організації Державного Відродження України.

ПАНАХИДА відправиться в П'ЯТНИЦЮ, 3-го ТРАВНЯ 1963 року о годині 7-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в СУБОТУ, 4-го ТРАВНЯ 1963 року о годині 10-ій ранку на український цвинтар в Бавнд Бруку.

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ

З діяльности Денверської Групи УВАН

Чергове засідання Денверської Групи УВАН у ЗДА відбулося 2 березня. Воно почалось від вшанування пам'яті дійсного члена УВАН — проф. Івана М. Кабачкова. Він відійшов від нас 2-го грудня 1962, в Ню Йорку на 89-ому році життя. Покійний був визначним економістом і правником, державним контрольором УНР, членом Центральної Ради та одним із конструктивних будівничих української держави. Був доцентом Високого Педагогічного Інституту в Празі, професором Українського Вільного Університету. Написав багато наукових творів з царини економії, фіскальної політики та бюджетознавства. Зокрема був автором високошкільного підручника політичної економії та видав працю про податкову систему в СССР. Був одним з найкращих фахівців цих справ та втішався загальною пошаною як учений і людина. Збори вшанували його пам'ять вставанням і однохвилинною мовчанкою..

Після того проф. д-р Богдан Винар виголосив доповідь про „Українські економічні досліди на еміґрації".

Тема доповіді дуже широка і тому доповідач обмежився до подання найважливіших етапів у розвитку українських економічних дослідів на еміґрації, придержуючись хронологічного порядку. Він вважає, що питання документації українських економічних дослідів на еміґрації знаходиться на дуже незадовільному рівні. До цього часу крім фрагментарних праць В. Садовського про розвиток української економічної думки на Україні (див. часопис „Життя і Знання", за 1928) і згодом бібліографічної статті М. Антоновича про українську економічну літературу, що була надрукована в німецькій часописі („Остберіхте, 1943) та короткої статті в Енциклопедії Українознавства, фактично немає жадної праці на згадану тему. Таким чином праця д-ра Б. Винара буде, мабуть, першою спробою усистематизувати і оцінити з історичної перспективи основні надбання української економ. науки, що згодом послужить потрібним матеріялом для опрацювання історії української економічної думки.

У першій частині доповіді обговорено економічні досліди, що провадились в рямках Укр. Наук. Інституту в Берліні, Укр. Наук. Інституту в Варшаві, насвітлено було дослідну роботу українських високих шкіл (УВУ і УГА—УТГІ), деяких чужинецьких інституцій, що цікавились питанням української економіки та окремо схарактеризовано наукову працю українських економістів, які не були безпосередньо зв'язані з перечисленими інституціями. У зв'язку з характеристикою цього першого етапу основну увагу доповідач звернув на наукові праці таких дослідників, як К. Мацієвич, В. Садовський, О. Мицюк, Б. Мартос, С. Бородаєвський, В. Тимошенко, М. Добриловський, С. Гольдельман, І. Кабачків, Ф. Щербина, Л. Вич, Є. Гловінський, О. Чубенко, Т. Олесіюк, І. Шивгенів, Д. Олянчин та інш.

В другій частині доповіді обговорено економічні досліди від 1945-го року, насвітлюючи дослідну працю українських високих шкіл в Німеччині (УВУ, УТГІ, УВЕШ), економічні досліди НТШ і УВАН, окремих реґіональних інститутів та участь українських учених в праці Інституту для вивчення СССР. В цій частині доповіді обговорено праці: Є. Храпливого, І. Витановича, Ю. Павликовського, М. Величківського, М. Василева, К. Кононенка, П. Коваліковського, Я. Шумелди, А. Качора, В. Голубничого, С. Ю. Процюка, А. Поплюйка, В. Марченка, Ф. Гаснка, І. Замші, як і також продовження наукової праці деяких економістів, які були згадані в першій частині доповіді.

Підводячи підсумки та характеризуючи тематику дослідів і структуру економічної літератури, доповідач зупинився над участю українських економістів в працях чужинецьких дослідних установ і високих шкіл, наводячи дані про українських економістів наймолодшої ґенерації (М. Мельник, І. Коропецький, В. Бандера, Ю. Коваль та ін.), згадуючи також деяких чужинців, що цікавляться і вивчають українську економіку.

В дискусі і запитах брали участь Р. Кузьмич, Л. Колтунюк, В. Виннич, Л. Биковський та ін., видвигаючи між іншим також і справу опрацювання бібліографії наукових праць, що заторкують економічні питання. Доповідач поінформував присутніх, що така бібліографія в ньоог вже є виготовлена і тільки чекає на видання.

Н Н.

Зі спорту

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ НА НАСТУПНУ НЕДІЛЮ

„Тризуб" Філядельфія — „Гармарвіл Гарікенс" футбольні змагання цівфіналу Сходу за Чашу ЗДА відбудуться в неділю, 5-го травня 1963, на грищі при 29 та Камбрія Вул. у Філядельфії. Переможець цих змагань зустрінеться з другим фіналістом Сходу, італійською дружиною „Джуліяна" з Ню Йорку в серії двох змагань в Ню Йорку та у Філядельфії. Перші фінальні змагання Сходу визначені вже на 12-го травня в Ню Йорку.

УСК Ню Йорк — С. К. Ню Йорк. Футбольні змагання за мистецтво „Великої Десятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю, 5-го травня 1963, о год. 2.00 по полудні на грищі Українського Спортового Майдану в Коледж Пойнті. На цьому ж грищі в програмі подвійних змагань зустрінуться о год. 3.45 Грецько-Амер. С. К. — С. К. Елизабет.

„Чорноморська Січ" Нюарк — „Гакоах" Ню Йорк товариські футбольні змагання двох дружин Американської Футбольної Ліґи відбудуться в неділю 5-го травня 1963, о год. 3.00 по полудні на грищі Айронбавнд Філд при Вілсон Евню в Нюарку.

—o—

ВЕСНЯНИЙ БІГ НАВПРОСТЕЦЬ СУАСТ — СХІД

Ланка Легкоатлетики СУАСТ — Схід влаштовує 12-го травня ц. р. на оселі „Верховина" в Глен Спей, Н. Й., весняний біг навпростець за першісnть СУАСТ. Ці змагання в бігу відбудуться в чотирьох групах: юнаки до 18-го року життя — 1,200 м., юначки — 600 м., жінки — 800 м., та чоловіки — півтори милі. Переможцям будуть вручені індивідуальні нагороди, а крім цього дружини в окремому точкуванні дістануть дружинові нагороди. Зголошення до участи в цих змаганнях приймає ланковий СУАСТ до 10-го травня на адресу:

Mr. M. Jaworsky
803 Nostrand Ave.,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: 212 HY 3-0431

—o—

ШАХОВИЙ ТУРНІР СУАСТ — СХІД

В шаховому турнірі за першість СУАСТ — Схід, який відбувся 6 і 7 квітня, зайняли перше місце з однаковим числом точок два шахісти „Чорноморської Січі" інж. Лев Блонарович і д-р Орест Попович. Для вирішення остаточного чемпіона СУАСТ-у відбудуться ще між цими двома чільними шахістами вирішальні змагання, зложені з п'яти партій. Висліди турніру будуть поміщені в наступному числі спортової сторінки.

—o—

СПОРТОВІ ВИСЛІДИ СТЕЙТУ КОННЕКТИКАТ

УСК Бріджпорт виграв з португальською дружиною Люзітано з рахунком 8:2 футбольні змагання за Чашу стейту. Цією виграною зустрічі, яка відбулася минулої неділі в Бріджпорті. УСК закваліфікувався до фіналу гор за Чашу стейту Коннектикат.

УСК „Довбуш" Ню Гейвен переміг у Ню Гейвені дружину португальців „Васко да Гама" 1:0 у мистецьких змаганнях Футбольної Ліґи. Напад „Довбуша" в цій слабій грі був мало продуктивний і одинокі ворота зустрічі здобув А. Слюсаренко.

Жіноча відбиванкова дружина „Довбуша" Ню Гейвен здобула у турнірі восьми кращих дружин Сходу ЗДА друге місце. В цих змаганнях минулої неділі у Вайт Плейнс, Н. Дж. виступала дружина „Довбуша" під фірмою УМСА Ню Гейвену в наступному складі: М. Антонишин, Е. Грузинова, В. Снігурович, З. Снігурович, Л. Чайківська і В. Ширай.

—o—

ШАХОВИЙ УСПІХ „ЛЕВІВ"

В блискавичному шаховому турнірі, який відбувся 21-го квітня в Шиканґо з участю шести дружин Шикаґа і стейту Висканcин, шістка шахістів „Левів" здобула третє місце. „Леви" в складі: Пундій, Турянський, Скальчук, Припхан, Кавка і Стецько закінчили турнір з точками 3:2. Перше місце припало дружині стейту Висканcин, а на 2 був шикаґовський Ґомперс Парк Чес Клаб. Найкращий індивідуальний успіх серед наших шахістів здобув ланковий „Левів" Петро Скальчук. Як нагороду за найкращий вислід на третій шахівниці (17:31) одержав він цінну шахову книжку.

Осип Пундій здобув друге місце Шикаґа.

В другій половині березня відбувся в Шикаґо індивідуальний шаховий турнір з участю 124 шахістів. В ньому український шахіст „Левів" 18-літній студент, син відомих громадян д-ра Павла і Дарії Пундіїв, Осип Пундій здобув віце - чемпіонат міста Шикаґа на 1963 рік. Турнір відбувався швайцарською системою у восьми рундах. Осип Пундій здобув на вісім можливих сім точок. Перше місце здобув шахіст німецько-чеського походження Форманек, який теж мав сім точок, та якого Пундій переміг в останній рунді змагань. На основі верифікаційної системи Зонненборн - Берґера признано чемпіонат Форманекові, а Пундієвні друге місце, за яке він одержав нагороду в сумі $ 100.

В турнірі брали участь відомі шахісти. Бувший мистець ЗДА Ал Сендрін, литовець Тавтвайзас і українець Мирослав Турянський („Леви"), кожний із них кількакратний чемпіон Шикаґа, зайняли десяте місце турніру. Досвідчені шахісти Бирґер і Тумс опинилися на третьому і четвертому місці. Це вказує на великий успіх нашого молодого українського шахіста, якому стелиться дорога до дальших перемог і слави у королівській грі.

Петро Головатий

—o—

НОВА ПОРАЗКА „ЛЕВІВ"

„Леви" — „Олімпікс" 3:5 (1:3)

Шикаґо, 21-го квітня. — В третіх змаганнях сезону „Леви" програли з новиком Вищої Дивізії, грецькими „Олімпікс", які привезли собі трьох професіоналів з Греції: Ґуваса, Ілядіса і Яніцаса. Греки держали ввесь час ініціятиву і тільки щастя могло допомогти „Левам" врятувати одну точку. Ворота для греків впали в 13-ій і 19-ій хвилинах, а протинаступи „Левів" кінчалися стрілами мимо воріт. Щойно в 34-ій хвилині впали перші ворота для „Левів" із самовбивчого стрілу оборонця греків. В 43-ій хвилині греки піднесли вислід на 3:1. Після перерви юнак Коколюс у своїх перших змаганнях у першій дружині здобув другі ворота для „Левів" на 47-ій хвилині. Дальше греки стрілили ворота у 53-ій та 67-ій хвилинах, а в 68-ій хвилині Лоско скоротив вислід на 3:5. Ще декілька нагод прогайнували „Леви" і змагання закінчилися без дальших воріт. Відношення наріжняків було 5:4 в користь „Левів".

У передзмагу резерв „Левів" перемогли „Олімпікс" 3:2. Ворота для „Левів" здобули: Орест Хринівський 2 з двох карних і Коколюс! Досі резерва має всі три гри виграні, з рахунком 6:0 точок і 6:2 воріт.

Юнаки „Левів" зремісували з однолітками „Іґелс" 1:1. Орест Банах стрілив ворота для „Левів" а помічник дружини „Левів" здобув самовбивчі ворота для поляків.

„Левенята" програли з доростом мехіканців „Атлас" 1:5. Одинокі ворота здобув для „Левів" Борис Шлапак.

Сумівські „Крила" перемогли в мистецьких змаганнях Першої Дивізії — Південь німецьку одинадцятку „Вандерерс" 2:1. Стрільцями воріт для „Крил" були: Мек Квіґен і Орест Галів.

Юнаки „Тигрів" розгромили юнаків Ріл Ф. К. А. вислідом 12:2.

Петро Головатий

—o—

„ТРИЗУБ" — ЮРИК ТРАКЕРС" 6:0 (4:0)

Філякельфія, 28-го квітня — У цих чергових змаганнях за Чашу Луїса вирішив тренер Ґлісович випробувати резервових змагунів „Тризуба", які звичайно не мають змоги показати своїх вмілостей, бо відсиджують змагання на лавці. Мова тут про Ската, Яковину, Татояна і Зофа, бо Свіч на воротах часто чергувався з Варварюком. Поза Свічом виправдали себе Яковина, який стрілив двоє воріт, Татоян і Зоф. Скат ще далі не може віднайти себе в дружині. Йому треба ще багато речей вивчити і поповнити, щоб стати повноцінним змагуном.

„Юрик" скоротив вислід на половину своєю грою на „офсайди", яких мав „Тризуб" понад 20. Крім згаданих двох воріт 3 стрілив Чижович і 1 Нога. В загальному гра робила враження шпаринґових змагань. Незалежно від цього Кравець з кожними змаганнями спадає з форми. На ньому помітний брак раціональних тренінґів. Так як в дефензивних лініях Ілай представляється останньо блискучо і виростає понад усіх, так Нога в нападі заводить надії. Досадно, що якраз у вирішних змаганнях за Чашу ЗДА він вже не є більше тим самим Ногою, якого ми звикли бачити. Сподіваємося, що він таки вернеться до своєї нормальної форми і з нетерпеливістю на це чекаємо.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА БІЛЯ ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й.

Поблизу міста Порт Джервіс в стейті Ню Йорк зійшов з рейок цілий довжезний 91-вагоновий вантажний поїзд. На фото: залізничі вагони порозкидувані, як іграшки, здовж залізничого шляху Ірі — Лакаванна.

Річні збори 19-го Відділу УНС ім. Дмитра Галичина

31-го березня в год. 1:45 по полудні відбулися в Українському Народному Домі в Ню Йорку річні збори 19-го Відділу УНС-у ім. Дмитра Галичина. Після звітів голови Відділу адв. Романа Олесницького, секретаря: м-ґра Петра Ґоя, та касира: дра Романа С. Голіята та уділення абсолюторії старій управі признанням, яке запропонував д-р Іван Дорожинський, покликано до дальшого ведення зборами інж. Романа Карпінського, який перевів вибір нової управи, в склад якої ввійшли: голова: адв. Роман Олесницький, заступник голови: інж. Роман Карпінський, секретар: д-р Роман С. Голіят, касиєр: мґр Петро Ґой. До контрольної комісії обрано: пані Ольгу Ліс, інж. Петра Голіята, д-р Івана Дорожинського.

Почесна голова Відділу, пані Стефанія Галичин, поділилася з присутніми своїми плянами щодо видання спогадів про сл. пам'яті свого мужа — головного предсідника УНС-у Дмитра Галичина. 19-й Відділ ім. Дмитра Галичина в скорому часі покличе до життя редакційну колеґію, яка займеться збиранням матеріялів для видання більшої праці про життя та піонерську працю сл. п. Дмитра Галичина для добра української справи. Відділ ім. Дмитра Галичина, який в місяці березні обходив свої перші роковини існування, дуже помітно збільшив своє членство впродовж перших трьох місяців цього року, можна сподіватися, що цей відділ, який постав на пошану сл. п. Д. Галичина, в скорому часі стане взірцевим відділом союзової організації.

Р. Г.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 4-го ТРАВНЯ 1963 р.:

БРУКЛИН, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва ім. Б. Хмельницького, Відд. 158 в год. 7-ій веч. в залі УНДому при 216-218 Grand Street. Управа Відділу просить вплачувати залеглості в вкладках найдалі до 25-го кожного місяця. Ю. Павчак, пред., П. Дубовецький, секр

СУБОТА, 11-го ТРАВНЯ 1963 р.:

ШИКАҐО, Середній Південь. — Місячні Збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 220 о. год. 7.30 веч. в шкільній залі, при 4950 Полайна вул. Проситься членів вплачувати свої вкладки на місячних зборах, або на руки теперішнього фін. секретаря І. Мелінишина, 5842 S. Talman St., Chicago 29, Ill. — М. Харів, предс., І. Мелінишин, фін. секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва Ів. Франка, Відд. 266 в год. 7.30 веч. в Укр. Гор. Клюбі при 3-5 Теллер вул. Уряд просить прибутя на ці збори в зв'язку з 40-літтям нашого Відділу, який буде відсвяткований 25 травня та в зв'язку з 70-літтям „Свободи". — В. Труфин, сек.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. М. Грушевського, Відд. 219, в год. 7.30 при 675 S. 19th Street, Newark, N.J. — М. Боднар, пред., М. Юров, секр.

НЕДІЛЯ, 12-го ТРАВНЯ 1963 р.:

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367 в год. 1.30 по пол. в церковній залі. Проситься, щоб члени вирівняли свої вкландки. — Ю. Кушнір, пред., Т. Песко, кас., В. Попович, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 251 в церковній залі св. апп. Петра і Павла при W. 7-ій вул., зараз після великої Служби Божої. — Т. Шмаґала, секр.

MONESSEN, Pa. — Місячні Збори Б-ва св. апп. Петра і Павла, Відд. 338, в год. 1-ій по пол. в клюбовій залі на 2-ій вул. Проситься членство вирівняти свої вкладки. — М. Кух, секр. 109 Linden Avenue.

ТАРЗАН, ч. 5025. Мамут і тигр!

Оглядаючи передісторичний світ в Заборонених горах здивовані мандрівники потім побачили великого мамута!

THEIR FEARS WERE TEMPORARILY ALLAYED, HOWEVER, FOR THE HUGE BRUTE WAS INJURED--

Їх жах тимчасово заспокоїв, бо величезна бестія була поранена . . .

AND ONLY CONCERNED ABOUT THE SCENT SPOOR OF ITS DEADLY ENEMY-- THE SABER-TOOTH TIGER!

І турбувалася тільки запахом сліду свого смертельного ворога . . . з гострими як шабля зубами!!